

Magyarország Alkotmánybírósága

1011. Budapest

Donáti u. 35/45.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG		
Ügyszám: <u>IV/905-2/2023</u>		
Érkezett: <u>2023 JÚN 02.</u>		
Érkezés módja		
☐ POSTÁN	☒ @	EGYÉB:
Példány:	Melléklet:	Kezelőiroda: <u>Jul</u>

IV/905-1/2023

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Fenti számra hivatkozással hiánypótlási felhívásának az alábbiakban teszek eleget, egybefoglalva annak szövegét az eredeti beadványban foglaltakkal. Nevem nyilvánosságra hozatalához hozzájárulok.

Alulírott Dr Czirmes György felperes, [REDACTED] latti lakos az Alaptörvény 24. Cikk.2.bek.) d.) pontja és a 2011.évi CLI Tv 27.§.a-b.) pontjai , továbbá a 28. § (1) Az Alkotmánybíróság a 27. §-ban meghatározott bírói döntés felülvizsgálatára irányuló eljárásban a 26. § szerinti, jogszabály Alaptörvénnyel való összhangját illető vizsgálatot is lefolytathatja alapján

alkotmányjogi panasszal

élek, a Kúria Pfv. I. 21.062/2022/7., a Kaposvári Törvényszék 1.Pf.21.224/2021/9. sz. határozatai ellen, mert az Alaptörvényben biztosított jogomnak a sérelme következett be: A jogorvoslati lehetőségek ki lettek merítve.

Indítványozom a fenti határozatok megsemmisítését a 2011.évi CLI Tv 43.§.(1.) és (4.) bekezdése alapján. Perújítási eljárás nincs folyamatban.

Kérem a végrehajtás felfüggesztését. A végrehajtás felfüggesztését jelen eljárás kapcsán az I.f. bíróságtól nem kértem.

A 2011. évi CLI Tv. 52.§ (1a.)

a.)pontja alapján indítványomban hivatkozom az

Alaptörvény I. Cikk (1.) bekezdés: Az ember sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsőrendű kötelezettsége

Alaptörvény II. Cikk Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz.....

Alaptörvény IV. Cikk. (1.) bekezdés: mindenkinek joga van a szabadsághoz és a személyi biztonsághoz

Alaptörvény VI. Cikk (1.) bekezdés: Mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán-és családi életét.... tiszteletben tartsák

Alaptörvény XII. Cikk (1.) Mindenkinek joga van.....a vállalkozáshoz

Alaptörvény XIII. Cikk Mindenkinnek joga van a tulajdonhoz.....

Alaptörvény XV.Cikk (1.) bek. A törvény előtt mindenki egyenlő

Alaptörvény XXVIII. Cikk (1.) bek. mindenkinek joga van-... valamely perben jogait és kötelezettségeit...a bíróság tisztességes eljárásban bírálja el.

Alaptörvény XXVIII. Cikk (7.) bek. Mindenkinnek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattel éljen az olyan, bírósági ...döntés ellen, amely jogát vagy jogos érdekét sérti

Egyezségokmány 6. Cikk. tisztességes eljárás „fegyverek egyenlőségének elve”.

1.b.)

b.) A felperes és az alperesek 2003 évben az [REDACTED] autópálya építése kapcsán többletkártalanításra adtak megbízást, mint ügyvédnek, amelyet 2015-2016 évben kiegészítettek az EJEB előtti eljárásra vonatkozóan az ésszerűtlenül hosszú hazai bírósági eljárás miatti kártalanítás kérésére vonatkozó megbízással. A megbízási díj az eljárás teljes időtartamára, utólag fizetendően a megnyert összeg fele volt.

Az alperesek ki lettek oktatva a megbízási díj mértékéről és arról, hogy minden anyagi kockázat az ügyvédé, továbbá arról, hogy a megbízási díj –utólag fizetendő sikerdíj- mértéke magasabb, mint a bíróság által megállapítható munkadíj. A felek ennek ellenére vállalták a magasabb díj utólagos megfizetését.

Ugyancsak vállalták, hogy a kártérítés összege az ügyvéden keresztül kerül részükre kifizetésre.

Az EJEB által javasolt egyezségi összeg 6.800.-EURO nak megfelelő összeg elfogadásra került, amely HUF-ban került kifizetésre, az ügyvédet megkerülve,

Az alperesek a felperest megkerülve és a megbízást megszegve- más ügyvéd segédletével - közvetlenül kérték a teljes kártérítés kifizetését

A Siófoki Járásbíróság I. fokon nagyrészt helyt adott a keresetnek, megállapítva a megbízás felperes szerint állított mértékben való létrejöttét.

A II.f. bíróság az alperesek fellebbezésére a keresetet elutasította, amelyet a Kúria helyben hagyott, eljárásjogi hiányosságokra hivatkozással-a döntés szerint az eljárásra az új Pp szabályai az irányadók

A II.f. bíróság - közel egy évi indokolatlan időhúzást követően megváltoztatta az I.f. bíróság döntését, elismerve a megbízás felperesi állítás szerinti létrejöttét, ugyanakkor megváltoztatta az I.f. ítéletet és teljes egészében elutasította a keresetet azzal, hogy a kikötött és az alperesek által 16 éven keresztül elfogadott fele-fele arányú munkadíj a jóerkölcsbe ütközik, ezért semmis.

Ugyanakkor nem rendezte a semmis szerződés után a szolgáltatás ellenszolgáltatás kérdését, amelyből következően a kérelmező 16 éven keresztül ingyen – ellenszolgáltatás nélkül-dolgozott

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet eljárási okokra hivatkozással elutasította, megsértve ezzel mind a Pp, mind a Ptk átmentről szóló szabályait, amely szerint amennyiben a jogviszony kapcsán keletkezett tények az új szabályok hatálybalépését megelőzően keletkezettek, úgy a régi Pp és a régi Ptk szabályait kell alkalmazni

Az EJEb előtt 2015-2016-ban indított eljárás alapja, a hazai bíróságok előtt 2003 évtől folyó kártérítési eljárás miatti ésszerűtlenül hosszú bíróság eljárás miatti kártérítés.

A Kúria szerint- a kérelmező szerint tévesen-, az új Pp és az új Ptk szabályait kell alkalmazni. Ezért a felülvizsgálati kérelmet tartalmában nem vizsgálva eljárásjogi okból utasította el a kérelmet.

A 2013. évi CLXXVII. törvény

a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről*

A Polgári Törvénykönyv hatálybalépésével összefüggő átmeneti és egyéb rendelkezések*

I. Fejezet

Általános rendelkezések

1. § Ha e törvény eltérően nem rendelkezik, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) rendelkezéseit a hatálybalépését követően

a) keletkezett tényekre és jogviszonyokra, valamint

b) megtett jognyilatkozatokra

kell alkalmazni.

Jelen ügy tényei és a jogviszony 2003 évben keletkeztek, mert a 2015 -2016 évben elindított EJEb eljárás alapja a magyarországi bírósági eljárások ésszerűtlenül hosszú - cca 16 év - időtartama-miatti kártérítés

A 2016.évi CXXX Tv. Pp. 630. § [Átmeneti rendelkezés]

(1) E törvény rendelkezéseit a 2018. január 1-jén és az azt követően indult perekben kell alkalmazni.

(2) A 2018. január 1-et megelőzően keletkezett okiratra a keletkezésekor hatályos rendelkezéseket kell alkalmazni.

A Kaposvári Törvényszék előtti II.f. eljárás kapcsán a felperes jogi képviselő nélkül járt el, ezért jogcímet nem kellett megjelölnie sem a keresetben, sem a fellebbezésben

A Kúria eljárása eljárásjogi és nem anyagi jogi okok miatt hagyta helyben a Kaposvári Törvényszék keresetet elutasító határozatát.

A Kaposvári Törvényszék összeférhetetlensége miatt, mint fellebbviteli bíróság nem járhatott volna el:

A kérelmező a Törvényszék ellen polgári peres eljárást indított, mert a Siófoki Járásbíróság kapcsán annak szubjektív módon lebonyolított ügyelosztási rendje miatti kizárásában, mint annak munkáltatója nem járhatott volna el fellebbviteli bíróságként

A kereset szerződésszegéssel okozott kárként lett benyújtva, mivel a szerződés része volt a megnyert összeg ügyvéden keresztül történő kifizetése és továbbítása és azt az alperesek megszegték

A Kaposvári Törvényszék ezt felülbírálván megbízási díj igényként bírálta el, ezzel megsértve a Pp-ben foglalt azon szabályt, hogy az ügy ura a felperes

Figyelmen kívül lett hagyva általa az is, hogy az alperesi képviselő jogszabálysértően képviselte az alpereseket, mert az ügybe úgy lépett be, hogy nem kérte a kérelmező ügyvéd hozzájárulását annak ellenére, hogy ezt az Ügyvédi Törvény és Vh szabályai kötelezően előírják.

c.) Az Alkotmánybíróság által vizsgálendő jogszabályi rendelkezés, bírói döntés Alaptörvény ellenessége vizsgálata és azok megsemmisítése

A Kúria Pfv.I.21.0622/2020/7. és a Kaposvári Törvényszék 1.Pf.21.224/2021/9. sz. határozatait, és annak megsemmisítése

e.) Indokolás, hogy a felhívott bírói döntések miért ellentétesek a felhívott Alaptörvényi rendelkezésekkel:

A jóerkölcsbe ütközés téves megállapítása:

A Ptk. 6:96. §-a alapján a szerződésnek nyilvánvalóan jóerkölcsbe kell ütköznie ahhoz, hogy semmissége megállapítható legyen. A nyilvánvaló jelleg akkor teljesül, ha a szerződés tartalma, célja egyértelműen és minden kétséget kizáróan ellentétes a társadalmi közfelfogással. A jóerkölcs – polgári jogi értelemben – a társadalom általános értékítéletét, a magánautonómiának, a szerződéses szabadságnak a társadalmi közmegegyezés által meghatározott korlátait, az általánosan elvárható magatartás zsinórmértékét fejezi ki. A jóerkölcsbe ütközés nyitott törvényi tényállás, a részletező normákkal ellentétben nem meghatározott magatartásokat tilt vagy tesz kötelezővé, hanem az absztrakció magas szintjén megfogalmazott, a magánjogi szabadság morális határát kijelölő generálklauzula.

Az Alkotmánybíróság értelmezésében a jóerkölcsbe ütközés tilalma a morális elvárhatóságot emeli jogi követelmény szintjére, a jog által nem nevesített magatartásokra vonatkozó erkölcsi követelmény, a szerződéses szabadsággal való visszaélés tilalma (801/B/2002. AB határozat).

A "jó erkölccsel ellentétes viselkedés" tartalma tekintetében az EJEb respektálja az állami bíróság által hozott ítélet meghatározását, amely szerint a jó erkölccsel ellentétes viselkedés olyan magatartásként határozható meg, amelynek jellegzetessége, hogy azt az érintett személy kortárs honfitársainak nagy többsége inkább rossznak, mint jónak tartja (Hashman és Harrup c. Nagy-Britannia ügyben 1999. november 25-én kelt ítélet, no. 25594/94, § 38.). Az igen kiterjedt német bírósági gyakorlatban a jóerkölcsbe ütköző szerződés tilalma lényegében a jogrend alapvető elveit (pl. az igazságosság és méltányosság, a jóhiszeműség és tisztesség stb.), értékeit tagadó jogügyletek tiltását jelenti. A magyar bíróságok lényegileg azonos gyakorlata szerint is: "a jó erkölcs a

kialakult értelmezés szerint-polgári jogi értelemben - a társadalom általános értékítéletét, a magánautonómiának a társadalmi közmegegyezés által meghatározott korlátait, az általánosan elvárható magatartás zsinórmértékét fejezi ki. (...) az üzleti életben a tisztességesen gondolkodó emberek értékrendje az a mérce, amely a jó erkölcs absztrakt fogalmának meghatározásánál irányadó." (BH 2004. 21.) A Legfelsőbb Bíróság BH1992. 454. számú eseti döntése szerint a közerkölcs fogalmába azok a magatartási szabályok sorolhatók, amelyeket a társadalom általánosan elfogad; a sajtótermék közerkölcsbe ütközését például akkor lehet megállapítani, ha ez a jellege a közfelfogás szerint egyértelmű és vitathatatlan. A BH1993. 604. számon közzétett jogesetben a privatizáció (mint az "államtalanítási" és a "magánosítási" folyamat során létesített jogügyletek) és a jóerkölcs viszonyát vizsgálta a Legfelsőbb Bíróság. Ebben a jóerkölcs történeti és általános tartalmát egy meghatározott időszakra és jogviszony-csoportra "konkretizálta": "Egy a rendszerváltozás folyamatát élő országban a felbomlott politikai és társadalmi struktúrához kötődő jelentős számú és nagy értékű vagyontárgy elidegenítésében érdekelt felekkel szemben a jó erkölcs követelményének szintjén megfogalmazott igény: győződjenek meg arról, hogy az ügyletük nem ellentétes-e a társadalmi közmegegyezéssel, nem sért-e a közmegegyezésen alapuló már megindult törvénykezési folyamatokat is." Ezzel a Legfelsőbb Bíróság határozott elvárást fogalmazott meg mind a jogügyleteket létesítő felek, mind az azokat elbíráló bíróságok felé a jó erkölcsként minősített "közmegegyezés" figyelembevételével kapcsolatban.

A jóerkölcs kapcsán az alperesek előzetesen teljeskörű-általuk írásban elfogadott - kioktatásban részesültek.

Tudomásukra lett hozva, hogy a sikerdíj mértéke magasabb, mint amit a bíróság hasonló ügyekben ügyvédi munkadíjként megállapít

A felperes szerint az előzetes és írásba foglalt tájékoztatás, az előzetes ingyenes munkavégzés és kockázat átvállalás, megfelel a társadalmi elvárásnak, a közerkölcsnek, így a jó erkölcsnek is.

A perköltség teljes átvállalása: ingyenes előzetes 16 éven keresztül történt ügyvédi munka, eljárási illeték, szakértő díj átvállalása a felperes véleménye szerint megfelelő ellentételezés, amely megfelel a közerkölcsnek, így a jó erkölcsnek is.

Az alperesek cca 16 éven keresztül nem kifogásolták a munka ilyen mértékű és utólagos ellentételezését.

A jóerkölcs a kialakult értelmezés szerint - polgári jogi értelemben - a társadalom általános értékítéletét, a magánautonómiának a társadalmi közmegegyezés által meghatározott korlátait, az általánosan elvárható magatartás zsinórmértékét fejezi ki.

A jóerkölcs értelmezése során a 20/1997. (III. 19.) AB határozatban írt közerkölcs fogalmát is figyelembe lehet venni. A közerkölcs ugyanis erkölcsi közfelfogást is jelent a társadalmilag helyesnek tekintett magatartási szabályokról.

A jóerkölcsbe ütköző szerződés tilalma szoros kapcsolatban van a jóhiszeműség és tisztesség alapelvével, amelyek erkölcsi tartalmúak,

Az alperesek nem voltak jóhiszeműek, amikor 16 éven keresztül abban a hitben ringatták a kérelmezőt, hogy nyereség esetén kifizetik az 50%-os munkadíjat. Ezzel a hitegetéssel, ami egyébként csalásnak is minősülhet, egyáltalán nem voltak tisztességesek.

A jó erkölcsbe ütközés semmisséget okozó hatása a Ptk. tételes szabályán alapszik, vagyis a hatályos jog szerint abban az esetben is jogszabálysértésről beszélhetünk, ha a szerződés jó erkölcsbe ütközik: ekkor a Ptk. 200. § (2) bekezdésének második mondatában foglalt szabály szenved sérelmet. A rendelkezéssel kapcsolatos alkotmányossági problémák a) A szabály a bírói gyakorlatban nem terjedt el igazán, ugyanis a meglehetősen ritkán igénybe vett előírást még ritkábban alkalmazzák "önmagában". Az is látható viszont, hogy ez a rendelkezés egyfajta, a bíróság részére biztosított "utolsó szalmaszálként" is megjelenhet, olyan esetekre, amikor már egyetlen, tartalmilag pontosabban megfogható előírásra sem tudja alapítani az adott szerződés semmisségét. Ez önmagában még nem is lenne baj. A nagyobb probléma azzal összefüggésben jelenik meg, hogy meglehetősen nehéz eleget tenni valamely "kockázatosabb" szerződés megkötésekor a benne foglalt elvárásnak, ugyanis az két vonatkozásban is határozatlan, tartalmilag nehezen megfogható és szinte mindenki számára másként értelmezhető fogalmat rejt magában, tetézve azzal, hogy ezekkel azonnal a legsúlyosabb jogkövetkezményt, a semmisséget kapcsolja össze. A határozatlanság forrása a "nyilvánvalóan jó erkölcsbe ütközik" kitétel. Ennek áttekintése előtt indokolt röviden vázolni az Alkotmánybíróság vonatkozó gyakorlatát. b) Az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján a határozatlan jogfogalmak csak kivételes esetben fogadhatók el a jogbiztonsággal összeegyeztethető kategóriaként. A testületnek a jogállamisággal és annak szerves tartalmi elemét alkotó jogbiztonsággal összefüggésben kialakított következetes gyakorlata szerint - mely a 13/2001. (V. 14.) AB határozatban összefoglalva is megtalálható - az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében rögzített jogállamiság olyan normatív tartalmú alkotmányos érték, amelynek sérelme már önmagában is alkotmányellenessé teheti a jogszabályt. Eszerint a jogállamiság nem formális - másodlagos, kiegészítő - deklaráció, hanem az Alkotmány tételes szabálya. Az Alkotmánybíróság több egymást követő határozatában részletesen kifejtette, majd számos határozatban megismételte, hogy a jogállam egyik központi és egyben nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. Ebből következik az államnak - elsősorban a jogalkotónak - az a kötelessége, hogy a jogszabályok egyértelműek, kiszámíthatóak, így a címzettek számára előre láthatóak és hatásukban felmérhetőek legyenek. Ugyanakkor a jogalkotó viszonylag széles körű mérlegelési lehetőséget is adhat a jogalkalmazónak. A jogalkalmazói döntés szempontjait azonban olyan módon kell meghatározni, hogy - amennyire csak lehetséges - a lehető legkisebb körre korlátozza az eltérő vagy az önkényes jogértelmezés lehetőségét. A jogbiztonság megköveteli, hogy a jogalkotó kerülje el túl tág vagy túlságosan határozatlan fogalmak használatát, a jogszabály szövege pedig érthető és világos legyen, és megfelelően értelmezhető normatartalmat hordozzon. A jogszabályszöveg ilyen jellegű fogyatékoságai különösen sértik a jogbiztonságot akkor, amikor a rendelkezések alkotmányos alapjogok korlátozását teszik lehetővé. Jelen esetben ez az alkotmányos érték a szerződés szabadsága. c) A Ptk. 200. § (2) bekezdésében használt megfogalmazásban fellelhető két kifejezés - "nyilvánvalóan", illetve "jó erkölcsbe" - önállóan is sérti a jogbiztonság követelményét, a jogalkalmazó részéről fennálló együttes alkalmazási, figyelembevételi kötelezettségből eredően pedig az értelmezés lehetősége korlátlan, parttalan és kiszámíthatatlan. Nehezen értelmezhető ugyanis, hogy kinek "nyilvánvaló" a szerződés "jó erkölcsbe

ütközése". Nem feledhető e tekintetben, hogy bár a bíróság függetlenül ítélezik, a társadalmi nyomás akaratlanul is befolyásolhatja állásfoglalásának tartalmát. Értelemszerűen eltérő viszont a "jó erkölcsbe ütközés" határa a minimálbérén élő személy és a gazdasági folyamatokban otthonosan mozgó, a kockázatot és a vele járó magas haszonszerzési lehetőséget természetesnek tekintő üzletember értékelésében. A különböző személyek esetében - értve ez alatt az eljáró bírókat is - származásuktól, családjuk vagyoni helyzetétől, neveltetésüktől stb. függően teljesen más értelmezést kaphat mind a "nyilvánvalóság", mind a "jó erkölcsbe ütközés" kérdése. Mindebből következően a szerződések egy részének megkötésekor a szerződő felek között - akár a megkötéskor fennálló teljes egyetértés ellenére is - olyan fokú bizonytalanságot eredményezhet a rendelkezés, amely a jogbiztonság követelményével nehezen egyeztethető össze. A semmisség esetleges jogkövetkezménye miatt - figyelembe véve, hogy a támadott rendelkezéssel összefüggésben valójában még kialakult bírói gyakorlatról sem lehet beszélni - a jogalkotó által jelen esetben alkalmazott határozatlan jogfogalmak használata olyan fokban sérti a jogbiztonság követelményét, hogy mindez - véleményem szerint - alkotmányellenességet eredményez. Aligha kalkulálható előre ugyanis a felek részéről, hogy az esetleges perben az eljáró bíró mit tart "nyilvánvalóan" "jó erkölcsbe ütközőnek". Mindennek a bizonytalanságnak azonban további következménye is lehet, mégpedig az, hogy esetenként a bírói gyakorlat egysége is csorbat szenved a szabály alkalmazásának esetleges elterjedésével. d) Az Alkotmánybíróság határozatának jósolhatósága tekintetében azonban bonyolítja a helyzetet, hogy a testület a határozatlan jogfogalmakkal szemben érzett idegenkedésével ellentétben elismeri az ún. "általános fogalmak" létjogosultságát, holott valójában a határozatlan és az általános fogalom több tekintetben egy és ugyanazon kategóriát takar, csupán más vizsgálati szempontból, más aspektusból, összefüggésből, vagy egyszerűen más alkotmánybírói elképzelésből táplálkozik, s ebből eredően a testület vizsgálati módszereinek és döntései tartalmára vonatkozó elképzeléseinek alakítására kiválóan alkalmas megoldási módszer lehet. Az Alkotmánybíróság a gyülekezési joggal összefüggő vizsgálatokat elvégző határozatában úgy érvelt, miszerint "a jogszabályok világossága, áttekinthetősége érdekében célszerű, ha a törvényhozó kerüli azoknak a helyzeteknek a teljes körű felsorolását, melyekre a jogszabály adott rendelkezését alkalmazni kell; az életviszonyok folytonos alakulása, változásai következtében e helyzetek kimerítő felsorolása reménytelen vállalkozás volna. Ha pedig újból és újból kiderülne, hogy a törvény hatályát ki kell terjeszteni olyan helyzetekre is, melyekre a törvényhozó eredetileg nem gondolt vagy nem gondolhatott, ez a sorozatos törvénymódosítások kényszere folytán az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében deklarált jogállamiság egyik elemére, a jogbiztonságra nézve jelentene veszélyt. Ezért alkotmányossági szempontból önmagában nem eshet kifogás alá, ha a törvényhozó olyan általános fogalmakat alkalmaz, mint amilyen a Gyt. 8. § (1) bekezdésében a közlekedés rendjének aránytalan sérelme, és a jogalkalmazóra bízva annak megítélését, mikor aránytalan ez a sérelem. Az esetleges jogalkalmazói önkénynek pedig hatékony garanciák beiktatásával lehet elejét venni, s ezeket az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a Gyt. tartalmazza". A problémát ebben az esetben is az okozza, hogy nemcsak a jogalkalmazói önkény kizárására van szükség, hanem a potenciális jogsértők irányában is az egyértelmű tartalom megjelenítésére. Mivel ez utóbbit a jogalkalmazói gyakorlat bontja ki, a megismerhetőség és a jogkövetés lehetősége esetenként igencsak kérdéses. A határozatlan jogfogalmak alkalmazásának szűk körű lehetőségére, illetve az "általános fogalommal" való összefüggésére példaként meg kell említeni a 12/1999. (V. 21.) AB határozatot. Az Alkotmánybíróság e döntésében a testület a gyűlöletbeszéd adott

tényállási elemét részben annak határozatlansága miatt semmisítette meg. A Btk. vizsgálat alá vont, 1996. június 15-étől hatályos 269. §-a a következő rendelkezéseket tartalmazta: "Aki nagy nyilvánosság előtt ... b) valamely nemzeti, etnikai, faji, vallási csoport, vagy a lakosság egyes csoportjai ellen gyűlöletre uszít, illetve gyűlölet keltésére alkalmas egyéb cselekményt követ el, büntetett miatt 3 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő." Az Alkotmánybíróság az "illetve gyűlölet keltésére alkalmas egyéb cselekményt követ el" kitételt alkotmányellenesnek találta és megsemmisítette. Az Alkotmánybíróság szerint "a gyűlölet keltésére alkalmas egyéb cselekmény büntethetősége ... meghatározatlansága miatt is" alkotmányellenes. e) A Ptk. ominózus szabálya vonatkozásában azonban korántsem az Alkotmánybíróság által "általánosnak" nevezett jogfogalomról van szó, hanem a határozatlan és emiatt alkotmányellenes kategóriáról. Ebben az esetben ugyanis nem arról van szó, hogy "az életviszonyok folytonos alakulása, változásai következtében e helyzetek kimerítő felsorolása reménytelen vállalkozás volna", továbbá hogy - és ez a fontosabb - egyben a szabályozás mindenképpen szükséges és elkerülhetetlen lenne. Az általános jogfogalom alkalmazását ugyanis az Alkotmánybíróság olyan helyzetben ismerte el szükségszerűnek és ezen túlmenően alkotmányosnak is, amikor a szabályozásra kényszerítően szükség volt: az adott élethelyzet regulációt kívánt, és az - a jogbiztonság sérelme nélkül - másként nem volt megoldható, mint az első látásra nehezen megfogható tartalmú "általános jogfogalom" használatával. A "nyilvánvalóan jó erkölcsbe ütköző" szerződés semmisségével kapcsolatosan azonban ilyen szabályozási kényszer nem merül fel. A Ptk. rendelkezésével összefüggésben ugyanis nem arról van szó, hogy ezt a szabályt kényszerítően tartalmaznia kellene a törvénynek, és a megoldás nem lehetne pontosabban kialakítható, mint e kritizálható tartalmú fogalommal. Ellenkezőleg: a jogalkotó tetszése szerint szűkíti vagy bővíti a semmisségi okokat, és e vonatkozásban semmiféle kényszer nem merül fel a jó erkölcsbe ütköző szerződések ilyen módon történő "kiküszöbölésére". E tekintetben viszont a jogalkotó nem alkothat olyan szabályokat, melyek tartalmukat tekintve nem értelmezhetők mindenki számára egységesen, s ennek következményeként - közvetetten, a jogkövetkezménytől való félelmet gerjesztve - alapjog-korlátozó hatást érnek el. Ez utóbbi jelen esetben abban nyilvánulhat meg, hogy a más jogszabályi rendelkezésbe ugyan nem ütköző, de e gumifogalommal egyes értelmezés szerint ellentétes tartalmú szerződés megkötésére esetleg még akkor sem kerül sor, ha az egyébként az eljáró bíró szerint nem ütközne jó erkölcsbe. Mindennek az alapjog-korlátozó hatásán túlmenően a gazdasági fejlődést visszafogó hatása is lehet. Összegzés Áttekintve az Alkotmánybíróság gyakorlatát és elemezve a Ptk. ominózus rendelkezését, véleményem szerint kijelenthető, hogy a szabály ütközik az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elvével, annak is a jogbiztonságot garantáló tartalmi összetevőjével. A jogalkotói szándék ellenére a rendelkezés a szerződni kívánó felek között félelmet és gátlásokat kelthet, visszatartó erőként jelenhet még, éppen a miatt, mert nem látható előre: adott helyzetben az eljáró bíró személyisége, felfogása, elképzelései szerint a szerződés "nyilvánvalóan" "jó erkölcsbe ütköző" lesz-e vagy sem. A határozatlan fogalmak ilyen mértékű halmozása jogállamban aligha fogadható el, s ezt az érzést fokozza az is, hogy a hasonló gumifogalmak alkalmazása a bíróság - és így az állam - számára is biztosítja azt, hogy tetszése szerint érvényesítse akaratát akkor, ha valamely szerződést semmissé kíván nyilvánítani, ami ugyancsak nem támogatható jelenség.

A felperes szerint a felsőbbbíróságok elsősorban a Kaposvári Törvényszék nem elemezték megfelelően a jogviszony jóerkölcsbe ütközésének érdemi tartalmát, ezért önkényesen

jártak el, amikor figyelmen kívül hagyták az alperesek teljeskörű kioktatását, a megbízási ellenérték ingyenes előzetes ügyvédi munkáját és a perköltség kockázat teljeskörű átvállalását, az alperesek több évtizeden keresztül tartó tudomásulvételét, amely kizárja a jóerkölcsbe ütközés tényállását.

Vagyis az egyik fél oldalán a szubjektív elemek fennállása, az erkölcsileg elítélendő ügyletkötési szándék, a szerződéssel elérni kívánt cél akkor vezethet a szerződés jóerkölcsbe ütközésének megállapítására, ha erről a másik fél tudott vagy az ügyletkötéssel kapcsolatos körülményekből felismerve tudhatott, illetve a tőle elvárható gondosság, körültekintés elmulasztása miatt nem ismerte fel szerződő partnere nyilvánvalóan jóerkölcsbe ütköző motivációját.

Az LB szerint azonban téves ez a megállapítás, mert a felperes tudta, hogy az ingatlan mennyit ér, ellentételezést mégsem kért, a szerződéskötést is ő kezdeményezte. Álláspontja szerint mindezen körülményekből – függetlenül attól, hogy a felperes mit gondolt – az ingyenes juttatás szándékára lehet következtetni.

Az a szerződés minősülhet jóerkölcsbe ütközőnek, melynek tárgya, vagy az általa elérni kívánt cél, a benne foglalt kötelezettségvállalás, vagy azért ellenszolgáltatás felajánlása az általánosan elfogadott erkölcsi normákat, szokásokat nyilvánvalóan sérti, amely emiatt az általános társadalmi megítélés szerint is egyértelműen tisztességtelennek és elfogadhatatlannak tekinthető. A szerződés jóerkölcsbe ütközésének megállapítása során nem a szerződő fél - vagy a konkrét esetben a harmadik személynek minősülő felperes – érdeksérelmét, hanem magát a jogügylet egészét kell vizsgálni abból a szempontból, hogy a közerkölccsel, a társadalmi közfelfogással szemben áll-e és ez a szembenállás nyilvánvaló-e. (Legfelsőbb Bíróság Gfv.VI.31.227/2002/4.).

A jóerkölcs - polgári jogi értelemben – a társadalom általános értékítéletét, a magánautonómiának a társadalmi közmegegyezés által meghatározott korlátait az általánosan elvárható magatartás zsinórmértékét fejezi ki. Az üzleti életben a tisztességesen gondolkodó emberek értékrendje az a mérce, amely a jó erkölcs absztrakt fogalmának meghatározásánál irányadó. (EBH.2003.956.)

A jóerkölcsbe ütköző szerződések tilalma nem a szerződő felek magatartásának, hanem a szerződés tartalmának a kontrolja. A szerződés semmisségét kiváltó jóerkölcsbe ütközés mégis általában objektív és szubjektív elemek együtthatásaként valósul meg. Emiatt a vizsgálatnak ki kell terjednie a vállalt kötelezettség és szolgáltatás megítélésén túlmenően a szerződést kötő felek szándékára és a szerződéssel megvalósítani kívánt célra egyaránt.

A szubjektív elemek értékelése:

Tévesen hivatkozott arra a felperes, hogy az, hogy a II. r. alperesnek tudomással kellett bírnia arról, hogy az ingatlan-nyilvántartási állapot a valóságtól eltérő és ez megalapozza a szerződés jóerkölcsbe ütköző jellegét és arra is, hogy a szerződés jóerkölcsbe ütköző jellege önmagában amiatt is megállapítható, mert az I. r. alperes a kötelmi jog szabályai szerint már nem volt jogosult a szerződések felbontását követően az ingatlanok megterhelésére.

Főszabályként helytállóan mutatott rá az elsőfokú bíróság arra, hogy a perbeli szerződéshez hasonló jellegű ügyletek kapcsán nem elegendő, ha a szubjektív elemek fennállása csak az egyik szerződő fél oldalán igazolt, a másik szerződő félnek is tudnia kell a szerződéses partnere elítélendő szándékáról, vagy a szerződéssel elérni kívánt erkölcsileg elítélendő célról.

A bírói gyakorlat, ha a szubjektív elem meglétét nem is feltétlenül követeli meg minden esetben és mindkét fél oldalán, azt azonban igen, hogy ennek hiánya arra legyen visszavezethető, hogy a szerződő felek (vagy az egyik fél) éppen az elvárható gondosság tanúsításának elmulasztása miatt ne tudjon azokról a ténybeli körülményekről, amelyek a szerződés jóerkölcsbe ütközését előidézik.

A per tárgyát képező szerződés jóerkölcsbe ütköző jellegét a szerződéskötéskor fennálló körülmények alapján kell megítélni. A rendelkezésre álló bizonyítékok Pp. 206.§-ban foglaltaknak megfelelő értékelésével helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság azt, hogy a szerződéskötés időpontjára vetítve - az nem nyert a per során ítéleti bizonyossággal igazolást, hogy a II. r. alperes oldalán a fentiekben kifejtetteknek megfelelő tudattartalom fennáll, ugyanakkor az sem mondható ki, hogy az elvárható körülményekintés tanúsítása nélkül járt volna el a II. r. alperes és emiatt nem ismert fel az I.r alperes oldalán egy nyilvánvalóan jó erkölcsbe ütköző motivációt.

Ha a szerződés tartalma nem ütközik a jó erkölcsbe, de valamelyik – és csak az egyik- fél szándéka, szerződéskötési célja a szerződést jóerkölcsbe ütközővé tenné, az a jóerkölcsbe ütköző szerződés tilalmának túlzott, a szerződési jogi szabályozás diszfunkcionális működéséhez vezető kiterjesztését jelentené

Helyesen mutatottak rá az alperesek, hogy – főszabályként érvényesülő jelleggel – olyan bírói gyakorlat nem mutatható ki, amely csak az egyik

szerződő fél szerződéskötési célja, szándékai alapján állapítaná meg a szerződés semmisségét. Ezzel szemben a Legfelsőbb Bíróság is akként foglalt állást Gf.VI.31.227/2002/4. számú ítéletében, hogy mindkét félnek tudnia kell arról, hogy a szerződés tartalma tiltott cél elérését szolgálja, vagy a szerződés erkölcsstelensége etikátlansága számukra is nyilvánvaló kell, hogy legyen. Ez érvényesül az ítéletábrák joggyakorlatában is. A jóerkölcsbe ütköző tényállási elemnek a szerződés mindkét oldalán eljáró fél terhére kimutathatónak kell lennie (Győri Ítéletábrák Gf. II.20.265/2006/3.; Fővárosi Ítéletábrák Pf.VI.20.267/2003/3.)

A felperes érvelésével és az általa hivatkozott tanulmányban (Vajna Zita Barbara : Jóerkölcsbe ütköző szerződések című - 1. oldal, Jogkódex Szakcikk, HVG Orac.hu) foglaltakkal szemben a jó erkölcsbe ütközéshez kapcsolt „nyilvánvalóan” kifejezés nem a jogügylet jó erkölcsöt sértő jellegének intenzitása szempontjából bír jelentőséggel, hanem egyrészt a társadalmi megítélés, másrészt a szerződés jóerkölcsbe ütköző tartalma és a fél tudattartalma közötti viszony jelzője.

Jelen ügyben az alperesek több évtizeddel korábban tudomást szereztek arról, és egyben aláírták - tudomásul vették, hogy az utólag és csak pernyertesség esetén fizetendő sikerdíj lényegesen magasabb, mint a hasonló ügyekben a bíróság által megállapítandó munkadíj.

Sem a magánérdeket, sem a közérdeket nem sértette a teljeskörű kockázatátvállalást a kérelmező részéről, mert az megfelel a szerződéses egyensúly elvének.

Az alperesek tudattartama teljesen átfedte a magasabb munkadíj fizetés lehetőségét, egyben ugyancsak tudomásul vették annak társadalmi felfogás szerinti ellentételezését, így az előzetes ingyenes ügyvédi munkavégzést és a perköltségkockázat felperesi átvételét.

e.) Indokolás, hogy a felhívott bírói döntések miért ellentétesek a felhívott Alaptörvényi rendelkezésekkel:

az Alkotmánybíróság a 8/1990. (IV. 23.) AB határozatban azt állapította meg, hogy az emberi méltóság, mint az általános személyiségi jog anyajoga magában foglalja a személyiség szabad kibontakoztatásához, továbbá az önrendelkezés szabadságához való jogot, a cselekvési autonómiát is. (ABh 1990, 42.) Az Alkotmánybíróság a 64/1993. (XII. 22.) AB határozatban pedig megállapította, hogy a tulajdonjog, mint az egyéni cselekvési autonómia hagyományos anyagi alapja részesül védelemben. (ABh 1993, 373, 380.)

A szerződésszegést megelőzően cselekvési autonómiával rendelkező kérelmező - az alperesek önkényes és egyoldalú szerződésszegése következtében - olyan gazdasági szükséghelyzetbe került, mely a cselekvési autonómiáját, az önrendelkezési szabadságát kiüresítette, ez a helyzet pedig emberi méltóságát is sérti. Márpedig az emberi méltóság sérthetetlen (Alap törvény II. cikk), védelme az állam elsőrendű kötelessége [Alap törvény I. cikk (1) bekezdés].

A támadott Kaposvári Törvényszék által hozott határozat a fenti elveket sérti, mert a kérelmező tekintetében az alperesek által egyoldalúan és jogellenesen „módosított” szerződési feltételek – a kártérítési összeg ügyvéden keresztül történő kifizetése és a munkadíj kifizetés - megtagadása miatt a kérelmező cselekvési autonómiáját elvesztette, amelyet a határozatok nem orvosoltak.

Alaptörvény I. Cikk (1.) bekezdés: Az Ember sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsőrendű kötelezettsége
A határozatok sértik a fenti alapvető jogot, mert a kérelmező szabadság jogát-gazdasági szabadság is – megsértették továbbá:

III.1. Abszolút és korlátozható jogok

Alkotmányunk, azaz Magyarország Alaptörvénye is számos alkotmányos jogot (emberi és állampolgári jogot) tartalmaz; ezek közül egyesek abszolút (korlátozhatatlan) jogként kiemelkednek a többi közül. Ezek – a relatív (korlátozható) jogokkal ellentétben – döntően azokat a jogokat jelentik, melyek gyakorlása még különleges jogrend idején sem függeszthető fel vagy korlátozható. Ilyen jelenleg az emberi méltósághoz való tilalma E jogok garantálása nem az állam vagy az állami szerv mérlegelésén múlik, mert mérlegelésre – lévén ezek abszolút jogok – nincs lehetőség. Mivel – például – minden emberi méltósága teljes (és teljességében egyenlő), bármely személy olyan feltételek közé kényszerítése, mely méltóságától őt megfosztja, jogellenes, és büntetendő.

Az alapjogok korlátozása

Az általános alapjog-korlátozási teszt az ún. szükségességi-arányossági teszt.

Ezt az Alkotmánybíróság dolgozta ki még működése kezdetén, mai alaptörvényi megfogalmazása pedig így hangzik: „Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.” [Alaptörvény I. cikk (3) bekezdés.]

Vagyis egy alkotmányos jog korlátozásához – amennyiben az nem abszolút jog, mert azok korlátozhatatlanok – a következő tartalmi feltételek szükségesek:

1) Legyen egy

alkotmányos cél (más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték /például közrend, nemzetbiztonság, közegészség/ védelme), amely indokolja az adott jog korlátozását (legitimitás).

2) Az adott alapjog korlátozása alkalmas legyen e legitim cél elérésére, vagyis feltétel, hogy az adott alapjog korlátozásával egyáltalán lehetséges legyen a másik alapvető jog érvényesülését vagy egy alkotmányos érték védelmét biztosítani, elősegíteni (alkalmasság).

3) E más alapvető jog vagy alkotmányos érték megóvása más módon ne, csak egy alapjog korlátozásával, illetve éppen ezen alapjog (és ne egy kevésbé fontos alapjog) korlátozásával legyen lehetséges, vagyis az alapjogok vagy alkotmányos célok ütközése (az adott alapjog korlátozása egy legitim cél érdekében) elkerülhetetlen legyen (szükségesség).

4) Az alapjog-korlátozásra az előző feltételek fennállása esetén is csak akkor kerülhet sor, ha az adott alapjog korlátozása kisebb alapjogi sérelemmel jár, mint amekkora az az

előny, amelyet a másik alapvető jog vagy alkotmányos érték érvényesítése biztosítani képes, tehát egy alapjog korlátozásának megengedettségehez elengedhetetlen, hogy az az által elért előny meghaladja a korlátozással okozott, vagy okozandó hátrányokat (arányosság).

Az Alaptörvény ezek mellett kiemeli még az alapvető jog lényeges tartalma tiszteletben tartásának követelményét, ez azonban valójában része az arányosságnak, mert egy alapjog lényeges tartalmának korlátozása bármilyen összevetésben aránytalan, hiszen ez esetben az adott (lényeges tartalmában is korlátozott) alapjog gyakorlatilag kiüresedne, funkciótlanná válna.

A szükségesség és arányosság elvének megsértése a Kaposvári Törvényszék által:

Jelen ügyben az Alkotmánybíróságnak a gyülekezéshez való alapjog egyik törvényi korlátját képező, a bejelentéshez kötött rendezvény megtartását tiltó okkal kapcsolatban kellett állást foglalnia. E tekintetben az Alkotmánybíróság jelentőséget tulajdonított annak, hogy a tilalmi okok alkalmazása körében a Patyi kontra Magyarország ügyben az EJEB azért találta egyezményesértőnek a hatóságok jogalkalmazását, mivel megítélése szerint „amikor a hatóságok a Patyi úr által előterjesztett ténybeli magyarázatok figyelembe vétele nélkül mechanikusan, ugyanazon okokra hivatkozva, ismétlődően megtiltották a demonstrációkat, akkor nem találták meg a megfelelő egyensúlyt a gyülekezési szabadságukat gyakorolni kívánók joga és azon személyek joga között, akiknek mozgásszabadsága időlegesen – esetleg – korlátozódhatott volna.” [EJEB, Patyi kontra Magyarország (35127/08), 2012. január 17., 42. bekezdés]

Emellett a jelenlegi ügyben alkalmazott tilalmi okkal egy tekintet alá eső másik tiltó ok, a „népképviselői szervek zavartalan működésének súlyos veszélyeztetésével” összefüggésben az EJEB a Sáska kontra Magyarország ügyben is elmarasztalta Magyarországot. Az EJEB hangsúlyozta a jogalkalmazók felelősségét és azt, hogy a beavatkozás igazolására felhozott indokoknak relevánsnak és elegendőeknek kell lenniük és vizsgálni szükséges, hogy a beavatkozás arányos volt-e az elérni kívánt céllal. A konkrét ügyben az EJEB arra a megállapításra jutott, hogy a Parlament előtt „a demonstráció megtiltása még annak figyelembe vételével sem minősült nyomós társadalmi szükségletnek, hogy a kérelmező elzárkózott a rendőrség által javasolt kompromisszumos megoldás megfontolásától.” [EJEB, Sáska kontra Magyarország (58050/08), 2012. november 27., 23. bekezdés]

A fentiek jelen ügyre történő analóg alkalmazásával-alkotmányesértő a Kaposvári Törvényszék döntése, mert a felperes kérelmező által előterjesztett ténybeli magyarázatok figyelembevétele nélkül, mechanikusan azokra tekintet nélkül döntöttek és változtatták meg az I.f ítéletet.

Az alperesek teljes terjedelmű és mindenre kiterjedő előzetes tájékoztatása, az előzetes ingyenes ügyvédi munka és a teljes kockázatvállalás, továbbá az alperesek 16 éven keresztül mutatott ráutaló magatartása a munkadíj kifizetés módjára és mértékére tekintettel-a jóérkölsbe ütközésre történt hivatkozás és döntés nem minősült nyomós társadalmi szükségletnek és nem sértette sem a magán sem a közérkölsöt. Ezért a döntés nem volt szükségszerű és nem volt arányos.

Jogállamiság:

Az Alkotmánybíróság kimondta: a jogállamiság megköveteli, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok világosak, egyértelműek,

működésüket tekintve kiszámíthatóak és előre láthatóak legyenek a norma címzettjei számára (normavilágosság elve).

A jogbiztonság egyik vetülete a jogalkotási elvek érvényesülése. E tekintetben az Alaptörvény meghatározza a jogszabályok alapvető érvényességi feltételét. Továbbá az Alkotmánybíróság a jogbiztonsághoz az Alaptörvényben nem szabályozott további követelményeket is fűzött, s részesített alkotmányos védelemben. A hatályos jogrendszerben e követelményeket a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 2. §-a tartalmazza. Ezek egyrészt a normavilágosság követelménye, azaz a jogszabálynak a címzettek számára egyértelműen értelmezhető szabályozási tartalommal kell rendelkeznie.

A Ptk és a Pp átmeneti szabályozása a 2018.01.01 időpontot megelőzően keletkezett tények és jogviszonyok kapcsán az r.Ptk-t r.Pp-t rendeli alkalmazni

Jelen ügy alapjogviszonyai és tényei 2003 évre visszamenőleg keletkeztek

A Ptke a hatálybalépést megelőző időben keletkezett tényekre és okiratokra a korábbi Ptk-t rendeli alkalmazni

A fenti jogszabályhelyek a kérelmező panaszos szerint nem normavilágosak figyelemmel arra, hogy a bíróságok teljesen másképpen értelmezik azt, mint amit a Pp átmeneti szabályai tartalmaznak

Az EJEB előtti eljárás ténye a 2003-tól 2016-ig és tovább tartó hazai bírósági eljárás ténye, mint ésszerűtlenül hosszú időtartam, amely alapján az r.Pp szabályai az irányadóak

Alaptörvény II. Cikk: Az emberi méltósághoz való jog azt jelenti, hogy van az egyén autonómiájának, önrendelkezésének egy olyan mindenki más rendelkezése alól kivont magja, amelynél fogva – a klasszikus megfogalmazás szerint – az ember alany marad, s nem válhat eszközzé vagy tárggyá. A méltósághoz való jognak ez a felfogása különbözteti meg az embert a jogi személyektől, amelyek teljesen szabályozás alá vonhatók, nincs érinthetetlen lényegük.

Az Alaptörvény preambuluma kimondja, hogy „az emberi lét alapja az emberi méltóság”. A „Szabadság és felelősség” című első fejezet II. cikke az alapjogi katalógus élén tartalmazza az emberi méltósághoz való jogot, amely két megfogalmazásban is megjelenik: „Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz.”

Az alapjogok rendszerében, az emberi méltóság az emberi jogok alapja.

Az emberi méltósághoz való jog a többi alapjoghoz hasonlóan biztosítja az egyén szabadságzférájának állami korlátozásokkal szembeni oltalmát és a magánszemélyek beavatkozásaival szembeni védelmét

Az emberi méltósághoz való jog az alkotmány emberi méltóság klauzulái értelmében is érinthetetlen, azaz a jog korlátozása egyúttal annak megsértését jelenti. Az emberi méltósághoz való jog egyetlen alapjoggal szemben sem mérlegelhető, a méltóság méltósággal való ütközése sem képezhet kivételt a mérlegelés kizárása alól

Az Alkotmánybíróság az emberi élet és az emberi méltóság, mint elválaszthatatlan értékek egységéből kiindulva, az élethez és emberi méltósághoz való jogot egységet alkotó oszthatatlan és korlátozhatatlan alapjognak tartja

Az emberi méltósághoz való jog az emberek közötti egyenlőség alapját képezi és a jogegyenlőségi szabály és a diszkrimináció tilalmának alapjául szolgál. A magyar Alkotmánybíróság gyakorlatában az emberi méltósághoz való jog általános jogegyenlőségi klauzula hiányában alapozta meg az egyenlő bánásmód követelményét – az alapjogokon túlmenően – az egész jogrendszerben.

Az emberi méltósághoz való jog két funkciója - a személyiség-védelmi és az egyenlőséget biztosító funkciója - által több más alapjog forrásává vált. Személyiség-védelmi (az általános cselekvési szabadságot védő) funkciójából az Alkotmánybíróság levezette az önazonossághoz való jogot, az önrendelkezési szabadságot, benne külön is nevesítve pl, polgári ügyekben a

Ugyanakkor, ha az emberi méltósághoz való jogból közvetlenül alanyi jogi jogosultság nem is következik - az emberi méltósághoz való jognak mégis tulajdoníthatók alapjogi jellemzők. Az alapjogok az alanyi jogi oldal mellett objektív intézményvédelmi oldallal is bírnak, amely az állami kötelezettségekben ölt testet. A tiszteletben tartás (mint negatív oldal) és védelem (mint pozitív oldal) az emberi méltóság (sérthetetlenségi koncepciójának is) része, ugyanúgy, mint más alapjogok esetén.

Alkotmánybíróság az emberi méltóság személyiség-védelmi, az önrendelkezési szabadságot védő funkciójából vezette le a felek perbeli rendelkezési jogát. (8/1990. (IV. 23.) AB határozat)

Ezt a jogot az Alkotmány 54. § (1) bekezdése az alapvető jogok és kötelességek című Fejezet élén, minden ember veleszületett jogaként deklarálja. Az Alkotmánybíróság az emberi méltósághoz való jogot az ún. „általános személyiségi jog” egyik megfogalmazásának tekinti. A modern alkotmányok, illetve alkotmánybírósági gyakorlat az általános személyiségi jogot különféle aspektusaival nevezik meg: pl. a személyiség szabad kibontakoztatásához való jogként, az önrendelkezés szabadságához való jogként, általános cselekvési szabadságként, avagy a magánszférához való jogként. Az általános személyiségi jog „anyajog”, azaz olyan szubszidiárius alapjog, amelyet mind az Alkotmánybíróság, mind a bíróságok minden esetben felhívhatnak az egyén autonómiájának védelmére, ha az adott tényállásra a konkrét, nevesített alapjogok egyike sem alkalmazható.”

A Kaposvári Törvényszék az emberi méltósághoz való jogot azzal sértette meg, hogy az alperes perbeli rendelkezési jogát figyelmen kívül hagyta, azt nem hagyta érvényesülni, amely az önrendelkezés szabadságának indokolatlan korlátozásban valósult meg.

Alaptörvény IV. Cikk. (1.) bekezdés: mindenkinek joga van a szabadsághoz és a személyi biztonsághoz

Az Alkotmánybíróság már az ítélezés kezdetén rögzítette, hogy a tulajdonhoz való jog alapjog, a tulajdon alkotmányi védelme funkcionális, függ a tulajdon alanyától, tárgyától, és funkciójától, illetve a korlátozás módjától. Az alkotmányjogi tulajdonvédelem célja az egyén cselekvési autonómiájának biztosítása. Az Alaptörvény úgy fogalmaz, hogy a tulajdon társadalmi felelősséggel jár. Ez a mondat a tulajdon alkotmányos védelmének vezérmondata is lehet (az alkotmánybíróság eddigi gyakorlatával összhangban), hiszen kifejezi, hogy a tulajdonnak funkciója van, a tulajdonvédelem nem önmagáért való, hanem végső soron a közösség érdekében történik. Ez az érvelés azonban különbözik a tulajdonjog polgári jogi megközelítésétől.

Az alkotmányjogi – emberi jogi – tulajdonvédelemmel összefüggésben mára kettős tendencia érvényesül. Egyrészt növekszik a tulajdon közérdekből való korlátozhatósága. Maga az építésügyi szabályozás is tulajdonkorlátozás, vagy az autópálya-építések, nagyfeszültségű vezetékek létesítése, mobiltelefon átjátszó állomások telepítése és egyéb infrastrukturális beruházások szintén tulajdonkorlátozással járnak, csakúgy mint az, ha a magántulajdonban lévő bérlakások bérét az állam szociális szempontokat is figyelembe véve szabályozza. A tulajdonba való ilyen állami beavatkozás célja nem más mint a „közös jó szolgálata.”

A másik tendencia, amely az alkotmányjogi tulajdon fogalmára jellemző, hogy a védelem nemcsak a polgári jogi értelemben vett tulajdonra vonatkozik, hanem ennél szélesebb. Tulajdonvédelem alatt állhatnak, olyan jogosultságok, amelyek a polgári jogi értelemben tulajdonnak nem minősülnek. Így a „A vagyoni jogok alkotmányos védelme az Alkotmánynak a tulajdonjogot oltalmazó rendelkezéseiből következik.” – vallotta ítélezésének kezdetén az Alkotmánybíróság. 17/1992. (III. 30.) AB határozatában kifejtette, hogy az Alkotmány tulajdonvédelemre vonatkozó rendelkezése nemcsak a tulajdonjog, hanem az azzal összefüggő minden vagyoni jog biztosítására vonatkozik. A 64/1993. (XII. 22.) AB határozat későbbiekben nyomatékosította, hogy nemcsak a polgári jogi fogalom szerinti dologi jogosultságok, hanem a kötelmiiek is a tulajdonvédelem alatt állnak. Utalt rá, hogy a jog összehasonlítás is azt mutatja, hogy több külföldi alkotmánybíróság gyakorlata a vagyoni jogosultságokat az alkotmányos tulajdonvédelem körébe vonja.

A kérelmező –mint felperesi jogi képviselői jogutód illetve később saját jogon jogi képviselő - 2003 évben megkötött megbízási szerződés, amely 2015-2016 években kiegészült az EJE előtti jogi képviseleti eljárással -és az alperesek között sikerdíjas szerződés kötött, amelyben a megfelelő és arányos egyértékű szolgáltatás mellett ellenszolgáltatásként a megnyert összeg 50%-a lett munkadíjként kikötve, amelyet az alperesek 16 éven keresztül nem vitattak

A fentiek értelmében a kérelmezőnek vagyoni várománya - követelése keletkezett, amelyet az alperesek szerződésszegése miatt nem kapott meg, amelyet a Kaposvári Törvényszék alkotmányértő módon elfogadott

Alaptörvény VI. Cikk (1.) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán és családi életét.....tiszteltben tartsák

Az Alkotmánybíróság az emberi méltóság személyiség-védelmi, az önrendelkezési szabadságot védő funkciójából vezette le a felek perbeli rendelkezési jogát. (8/1990. (IV. 23.) AB határozat)

A Kaposvári Törvényszék döntése sérti a fenti Alaptörvény cikket, mert a felperesi önrendelkezési jogának érvényre juttatását akadályozza azzal, hogy a keresetet jogellenesen elutasítja

Alaptörvény XII. Cikk (1.) bek.: kimondja azt, hogy mindenkinek joga van a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához, valamint a vállalkozáshoz.

A döntések azért sértik az alapelvet, mert a vállalkozás joga magában foglalja a tisztességes gazdasági verseny feltételeit a szerződő partnerek szerződéses egyensúlyának elvét.

Jelen esetben a kérelmező részéről a cca 16 éven keresztül folytatott és az alperesek részéről nem vitatott jogi képviselet, a teljes perköltségkockázat átvállalása az alperesektől, azok teljes és részletes és előzetes felvilágosítása megvalósította a megemelt összegű ellenszolgáltatás egyenértékűségét.

Ennek figyelmen kívül hagyása a Kaposvári Törvényszék részéről, azzal sérti a vállalkozás szabadságát, hogy megsértette a szükségszerűség és az arányosság alkotmányos alapelvét, mert indokolatlanul korlátozta-kizárta a kérelmezőt a szerződés ellenértékéhez történő hozzá jutásából.

Alaptörvény XIII. Cikk Mindenkinek joga van a tulajdonhoz.....

A 142/2010. (VII. 14.) AB határozat a következőkre mutatott rá: „[a] jogbiztonsághoz szorosan hozzátartozik nemcsak a visszaható hatály tilalmának és a szerzett jogok védelmének elve, hanem a bizalom védelmének elve is, vagy másképpen a jogos elvárások védelme. A jogbiztonságnak ez a felfogása megjelenik az Európai Bíróság gyakorlatában is [lásd különösen az Elsőfokú Bíróság (negyedik tanács) egyik ítéletét (1997. január 22., Opel Austria GmbH kontra az Európai Unió Tanácsa); az Elsőfokú Bíróság T-466/93., T-469/93., T-473/93., T-474/93. és T-477/93. sz., O'Dwyer és társai kontra Tanács egyesített ügyekben 1995. július 13-án hozott ítéletének (EBHT 1995. II-2071. o.) 48. pontját; továbbá C-376/02. sz., (a Hoge Raad der Nederlanden előzetes döntéshozatal iránti kérelme) a Stichting „Goed Wonen” kontra Staatssecretaris van Financiën ügyben, 2005. április 26.]. (...) A bizalomvédelem elve sajátosan érvényesül kifejezetten az agrárpolitika területén. (...) A jogbiztonság elvének egyik részeleme, a bizalomvédelem, vagyis a jogos elvárások védelme ugyanakkor nem azonosítható a szerzett jogok védelmével, de a visszaható hatályú jogalkotás általános tilalmával sem, hanem ezeknél szélesebb körben érvényesül. (...) A jogos elvárások védelmének elve sérül, ha a fennálló jogi helyzet viszonylagos változatlanságában a termelő bizakodhatott, mert jogszabály kifejezetten valamely magatartásra ösztönözte.” (ABH 2010, 668, 680-682.)

A kérelmező és az alperesek között és a 2003 évben kötött és 2015-2016 évben kiegészített megbízási szerződés értelmében pernyerés esetén a kérelmező automatikusan a megnyert összeg 50%-ának a tulajdonosa lett.

A szerződést megszegő alperesek nem fizették ki a megállapodott munkadíjat kártérítési összeget. Az ennek helyt adó Kaposvári Törvényszék határozata megsértette a fenti alapelvet és a jogos elvárások elvét, mert a kérelmező a fennálló jogi helyzet változatlanságában bízott cca 16 éven keresztül

Alaptörvény XV. Cikk (1.)-(2.) bek. A törvény előtt mindenki egyenlő

A szabad vállalkozás és a tisztességes gazdasági verseny feltételeinek szerződésben foglalt elmaradása –a felek szerződési jogainak kérelmező hátrányára történő megsértése-, a bírói döntésekben foglalt érintetlenül hagyása tekintetében sértik a törvény előtti egyenlőséget. E tekintetben a döntések a szerződések indokolatlan és a kérelmezőt sújtó negatív megkülönböztetése változatlanul hagyása sérti a törvényelőtti egyenlőség elvét.

A törvényelőtti egyenlőség a szerződéses partnerek szerződésből következő belső jogi egyensúlyát feltételezik.

A hazai eljárásban az alperesek egyoldalú szerződés szegése megsértette a törvény előtti egyenlőséget, mert megszegte a szolgáltatás és ellenszolgáltatás egyensúlyát, azzal, hogy az alperesek megtagadták az ellenszolgáltatás kifizetését és ezt a jogellenes állapotot hagyta helyben a Kaposvári Törvényszék – jogellenesen, amikor megváltoztatta a Siófoki Járásbíróság keresetnek helyt adó ítéletét.

Az Alaptörvény XV. Cikk (1) bekezdésén alapuló alkotmányos egyenlőségi szabálytól különbözik az Alaptörvény XV. Cikk (2) bekezdésében található szabály, amely megfelel az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdésének. E rendelkezés jelentése az Alaptörvényben részben eltér az Alkotmányétól, mivel az Alkotmányban az 54. § (1) bekezdéssel együtt betöltött híd szerepe az általános egyenlőségi szabály megalapozásában a IV. pontban kifejtettek miatt megszűnt.

Az XV. Cikk (2) bekezdése az alapjogok („alapvető jogok”) tekintetében tiltja a felsorolt a szempontok szerinti megkülönböztetést. Ennyiben szorosan összefügg az Alaptörvény I. Cikk (3) bekezdésével, amely az alapjogok korlátozásának feltételeit tartalmazza. A XV. Cikk (2) bekezdése az alapvető jogok korlátozását nem az I. cikk (3) bekezdésében felsorolt szempontoktól – szükségesség, arányosság stb. – teszi függővé, hanem ettől függetlenül, vagy ezzel együtt, pusztán a személyek (mint jogalanyok) közötti különbségtétel (megkülönböztetés) alapján tiltja.

A XV. Cikk (2) bekezdése nyílt felsorolást tartalmaz, azaz nem kimerítő. Megállapítható azonban, hogy a rendelkezésben említett tulajdonságok – faj, szín, nem, fogyatékoság, társadalmi származás stb. – az egyén megváltoztathatatlan tulajdonságai, amelyeket nem tud befolyásolni. Joggal ide sorolható a vallás, vagy politikai és más vélemény is, mert ezek az egyén számára önazonossága (személyisége) elválaszthatatlan részét alkotják, és mint ilyenek nem változtathatók tetszőlegesen. Az egyén vagyoni helyzete természetesen változhat, de a közelebbi vizsgálat megmutatja, hogy az Alaptörvény az egyén számára kedvezőtlen – és adott esetben önerőből nem változtatható – vagyoni viszonyokon alapuló megkülönböztetést tiltja.

Az egyén megváltoztathatatlan – saját elhatározásától nem függő, többnyire

eleve adott – tulajdonságain alapuló megkülönböztetés a jogi megkülönböztetés legsúlyosabb esete, a diszkrimináció. Az ilyen megkülönböztetés a XV. Cikk (2) bekezdése alapján *általában* tilos, ezért minden ilyen megkülönböztetés az általános egyenlőségi szabályhoz képest szigorúbb vizsgálatot követel. Ilyen megkülönböztetésnek tekintendő, ha a jogszabály alapján képzett azonos tulajdonságú csoportok az egyén megváltoztathatatlan tulajdonsága szerint különböznek egymástól.

A XV. Cikk (2) bekezdésében foglalt tilalom kiterjeszthető a teljes jogrendszerre, mert az ott felsorolt diszkriminatív megkülönböztetések nemcsak az alapvető jogok védelmi körébe tartozó jogszabályokban, hanem bármely jogszabályban előfordulhatnak. Joggal feltételezhető, hogy az Alaptörvény értékrendje szerint ezek a megkülönböztetések akkor is tilosak, ha nem az alapvető jogok védelmi körébe eső tárgyakat szabályozó jogszabályok tartalmazzák. A tilalom ugyanis nem az alapvető jogok egyenlőségét szolgálja, amelyet az I. cikk és az Alaptörvény más rendelkezései különben is biztosítanak, hanem éppen az ott megjelölt (változatlan) tulajdonságok szerinti megkülönböztetést tiltja.

„Az alkotmányjogi panasz esetében az alapvető jogok biztosa szerint vagyoni helyzet szerinti megkülönböztetést is eredményez a Jst. kifogásolt szabályozása. A vagyoni helyzet szerinti megkülönböztetés valóban fennáll, mivel a mindenkire egyenlően érvényes ügyvédkényszer másként érinti azokat, akik az ügyvédi munkadíj (az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvény 9. §) megfizetésére képesek, és akik nem. Ez a megkülönböztetés a jogi szabályozás egyenes következménye.

A vizsgált megkülönböztetés – a fentebb kifejtettek szerint – tekinthető a XV. Cikk (2) bekezdésébe ütköző megkülönböztetésnek, mert a XV. Cikk (2) bekezdése szerint Magyarország az alapvető jogokat – többek között – vagyoni helyzet szerinti megkülönböztetés nélkül biztosítja. Az alkotmányjogi panasz az alapvető jogok védelmére szolgáló eszköz lévén, az alapvető jogokkal esik egy tekintet alá, ezért nem tekinthető alkotmányosnak az alkotmányjogi panasz kizárása a „szociálisan hátrányos helyzetben levők” számára biztosított jogi segítségnyújtásból, ahogyan a Jst. 3. § (3) bekezdés c) pontja teszi. A kötelező jogi képviselőt alkotmányosságának elfogadása mellett a mindenkit megkülönböztetés nélkül megillető alapjogokban való egyenlőség csak akkor biztosítható, ha az alkotmányos jogokban esett sérelem orvoslására szolgáló alkotmányjogi panasz eljárásban is mindenki egyenlően érvényesítheti jogait. Ezt szolgálja az Abtv. rendelkezése is arról, hogy az eljárás illetékmentes (Abtv. 54. §). Igaz, az Abtv. ugyane szabálya szerint az eljárás során felmerült költségeket – így a kötelező jogi képviselő díját is – az indítványozó maga viseli. Ennek következtében a rosszabb anyagi helyzetben levők – akik nem, vagy csak aránytalan áldozattal képesek az ügyvédi költségeket megfizetni –

nem tudnak élni az alkotmányjogi panasz nyújtotta külön, a legalapvetőbb jogok védelmére szolgáló jogorvoslat lehetőségével, ami ez által vagyoni helyzeten alapuló megkülönböztetést eredményez. Hasonló esetekben ezt a Jst. ellensúlyozza, az alkotmányjogi panasznál azonban nem.

Az Alkotmánybíróság szerint a támadott jogszabályi rendelkezés azzal vált alaptörvény-ellenessé, hogy az alkotmányjogi panasz jellege, illetve benyújtásának feltételei megváltoztak, ugyanakkor a jogalkotó nem módosította ennek megfelelően a Jst.-t. Erre annál is inkább szükség lett volna, mert az Alaptörvény XV. Cikk (4) bekezdésében megfogalmazott kötelezettségnek megfelelően a jogalkotónak az esélyegyenlőség megvalósulását külön intézkedésekkel kellene segítenie. Az V. és VI. pontban foglaltak következtében a vizsgált szabályozás az Alaptörvény XV. Cikk (2) bekezdésével is ellentétes, ezért az Alkotmánybíróság a Jst. 3. § (3) bekezdés c) pontját az Alaptörvény XV. Cikk (1) és (2) bekezdésébe ütközése miatt megsemmisítette."

A fentiekre tekintettel a Kaposvári Törvényszék döntése sérti a fenti alapelvet, mert, mert a kérelmezővel kapcsolatban negatív diszkriminációt tartalmaz: a kétoldalú szerződésekben megfogalmazott egyértékű kötelezettség elvét a kérelmező hátrányára megsérti, amikor elutasítja az ellenérték megfizetésére irányuló kérelmet egyben sérti az esélyegyenlőség elvét.

Hasonló szerződéseket kötő csoportok esetén az ellenérték megfizetésre kerül, amelytől a törvényszéki döntés diszkriminatívan eltér a kérelmező hátrányára

Az Alkotmánybíróság a 22/2012. (V. 11.) AB határozatában állást foglalt az Alaptörvény hatálybalépése előtt hozott döntései további alkalmazhatóságáról, a következőképpen: „[a]z Alkotmánybíróság feladata az Alaptörvény védelme. Az Alkotmánybíróság az újabb ügyekben felhasználhatja azokat az érveket, amelyeket az Alaptörvény hatálybalépése előtt hozott korábbi határozata az akkor elbírált alkotmányjogi kérdéssel összefüggésben tartalmazott, feltéve, hogy az Alaptörvény konkrét - az előző Alkotmányban foglaltakkal azonos vagy hasonló tartalmú - rendelkezései és értelmezési szabályai alapján ez lehetséges.

Az Alkotmánybíróság az egyes hatásköreiben eljárva alkotmány-értelmezést végez, akkor is, ha ez nem elvont, mint az Abtv. 38. § (1) bekezdése szerinti hatáskörben, hanem jogszabály vagy bírói döntés vizsgálatához kapcsolódik. Az egyes intézményekről, alapelvekről és rendelkezésekről kialakított értelmezése a határozataiban található meg. Az Alkotmánybíróságnak azokra az alapértékekre, emberi jogokra és szabadságokra, továbbá alkotmányos intézményekre vonatkozó megállapításai, amelyek az Alaptörvényben nem változtak meg alapvetően, érvényesek maradnak. Az előző Alkotmányon alapuló alkotmánybírói döntésekben kifejtett elvi jelentőségű megállapítások értelemszerűen irányadók az Alaptörvényt értelmező alkotmánybírói döntésekben is. Ez azonban nem jelenti az előző Alkotmányon alapuló határozatokban kifejtettek vizsgálódás nélküli, mechanikus átvételét, hanem az előző Alkotmány és az Alaptörvény megfelelő szabályainak összevetését és gondos mérlegelést kíván. Ha az összevetésnek az az eredménye, hogy az

alkotmányjogi szabályozás változatlan vagy jelentős mértékben hasonló, az átvételnek nincs akadálya. Másrészt az előző Alkotmány és az Alaptörvény egyes rendelkezései tartalmi egyezősége esetén éppen nem a korábbi alkotmánybíróági döntésben megjelenő jogelvek átvételét, hanem azok figyelmen kívül hagyását kell indokolni.” [22/2012. (V. 11.) AB határozat, Indokolás [41]].

3. Az Alaptörvény XV. cikke egyaránt tartalmazza az általános egyenlőségi szabályt [(1) bekezdés], és az alapjogok egyenlőségét, illetve a diszkrimináció tilalmát [(2) bekezdés]. Az általános egyenlőségi szabály az Alkotmányban kifejezetten nem szerepelt; az Alkotmánybíróág gyakorlata ezért ezt az alkotmányos demokráciában elengedhetetlen szabályt az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdése és az Alkotmány 54. § (1) bekezdése együttes értelmezéséből vezette le. [21/1990. (X. 4.) AB határozat, ABH 1990, 73.] Az Alkotmánybíróág érvelése szerint az Alkotmány 54. § (1) bekezdésében biztosított emberi méltóság joga - mint a 70/A. § (1) bekezdésben említett alapvető jogok legalapvetőbbike - szükségképpen magában foglalja az egyenlően kezelés követelményét a jogrendszer minden normájával szemben.

Az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdésével tartalmilag azonos rendelkezés; az Alaptörvény továbbá tartalmazza az Alkotmány 54. § (1) bekezdésével az emberi méltóságot tekintve egyező II. cikket. E kettő összekapcsolása továbbra is elfogadható, amennyiben az általános egyenlőség követelménye a minden embert megillető méltóságból következik; erre azonban nincs minden esetben szükség, mert az Alaptörvény külön szabályban rögzíti a törvény előtti egyenlőséget. Ezzel együtt a törvény előtti egyenlőség lényegi tartalma változatlanul - az Alkotmánybíróág eddigi gyakorlatával egyezően - az emberek egyenlő méltósága. Az Alaptörvény emberi méltóság klauzulája ugyanis kizárja a törvény előtti egyenlőség eltérő értelmezését, egyben továbbra is meghatározza tartalmát.

Az Alaptörvény alapján tehát az összefüggés az emberi méltóság (Alaptörvény II. cikk) és az egyenlőség (Alaptörvény XV. cikk) között továbbra is fennmaradt, annak ellenére, hogy az Alkotmányból hiányzó és az Alkotmánybíróág idézett gyakorlatában kialakított általános egyenlőségi szabály most kifejezetten szerepel az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésében.

Az általános egyenlőségi szabály így az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésére alapozható. Ez dogmatikai egyszerűsítés, miközben - a fentiek szerint - a szükségszerű kapcsolat az egyenlő méltóság (Alaptörvény I. cikk és II. cikk) és a törvény előtti tartalmi egyenlőség között változatlanul fennáll, mert az egyenlőség végső alapja az egyenlő méltóság.

Ezért az általános egyenlőségi szabály alkalmazásának dogmatikájában - pl. a csoportképzés vizsgálatában - a mondottak szerint változtatás nem indokolt, az Alkotmánybíróág gyakorlata továbbra is irányadó.

Megállapítható tehát, hogy az alapvető jogok biztosa által hivatkozott alaptörvényi rendelkezések és a 2012. január 1-je előtt hatályban volt Alkotmány rendelkezései változatlan tartalommal fenntartják az egyenlőség általános, nem csak az alapjogokra kiterjedő - vagy ahogy az Alkotmánybíróág gyakran nevezte: a „jogegyenlőség” - követelményét és a hátrányos megkülönböztetés tilalmát. Ezért az Alkotmánybíróág az általános egyenlőségi szabállyal kapcsolatos eddigi gyakorlatát - a fentebb idézett 22/2012. (V. 11.) AB határozat szerint - a jelen ügyben irányadónak tekintette.

Az Alkotmánybíróság egyenlőséggel kapcsolatos gyakorlata szerint az azonos szabályozási koncepción belül adott, homogén csoportra nézve eltérő szabályozás a diszkrimináció tilalmába ütközik, kivéve, ha az eltérésnek ésszerű, kellő súlyú alkotmányos indoka van, azaz nem önkényes [pl. 21/1990. (X. 4.) AB határozat, ABH 1990, 73.]. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint nem tekinthető viszont az Alkotmány 70/A. §-ába ütköző hátrányos megkülönböztetésnek, ha a jogi szabályozás különböző tulajdonságokkal bíró alanyi körre eltérő rendelkezéseket állapít meg, mert alkotmányellenes megkülönböztetés csak összehasonlítható - azonos csoportba tartozó - személyi körben lehetséges. „Hátrányos megkülönböztetés akkor áll fenn, ha a szabályozás lényeges eleme tekintetében nem azonos az alanyok elbírálása, jogaik és kötelezettségeik meghatározása. Nem lehet viszont hátrányos megkülönböztetésről beszélni akkor, ha a jogi szabályozás eltérő alanyi körre állapít meg eltérő rendelkezéseket.” [8/2000. (III. 31.) AB határozat, ABH 2000, 56, 59.]

A jelen esetben a „jóerkölcsbe ütközés” tényállása azonos azon 30-40 számú alanyok körével, és ügyével, akik a jelen ügyben ugyancsak megbízók voltak és minden további nélkül elfogadták az utólag fizetendő megjelölt mértékű ügyvédi ellenszolgáltatás díját.

A törvény előtti egyenlőség elve sérült a Kaposvári Törvényszék döntésében, mert a jóerkölcsbe ütköző jogviszony, mint a szabályozás lényeges eleme tekintetében a kérelmező „kérelmének” elbírálása tekintetében nem azonos az elbírálás a hasonló helyzetben lévő alanyok elbírálásával a jogok és kötelezettségek tekintetében

A jóerkölcs a társadalom elvárásának megfelelő magatartás a szolgáltatás-ellenszolgáltatás tekintetében.

Ennek alapvető elve, a társadalom elvárásának- a közerkölcsnek megfelelő magatartás tanúsítása:

A kötelezettség oldalon a kérelmező megfelelő előzetes felvilágosítást adott a megbízóknak, mind a munkavégzés módjáról, mind az ellenszolgáltatás mértékéről.

Az előzetes ingyenes munkavégzés a kérelmező, mint ügyvéd részéről, továbbá részéről a teljes perköltség átvállalás, illetve az arról szóló tájékoztatás, hogy az EJEB előtti eljárás illetékmentes, továbbá, hogy a megjelölt munkadíj mértéke lényegesen magasabb, mint a bíróság által perben megállapítható munkadíj, a kérelmezői kötelezettség a jó-és közerkölcsnek megfelelően történt, mert a megbízók teljes információ birtokában dönthettek a megbízásról

A jogok tekintetében az arányosság elvének megfelelően elvárható lett volna az ellenszolgáltatás teljesítése a megbízók részéről.

A jó-és a közerkölcs szerint a szolgáltatásért arányos ellenszolgáltatás jár, amely a hasonló helyzetben lévő alanyoktól a jó-és közerkölcs értelmében kötelezően elvárható

A fentieket támasztja alá, hogy a további volt és hasonló helyzetben lévő megbízó, minden további nélkül elfogadta és teljesítette a jó-és közerkölcs kötelezettség oldalát

A fentiek miatt a Kaposvári Törvényszék jogerős döntése sérti az Alaptörvény XV. Cikk (1.) bek.-ben foglaltakat

Alaptörvény XXVIII. Cikk (1.) bek. mindenkinek joga van-... valamely perben jogait és kötelezettségeit...a bíróság tisztességes eljárásban bírálja el.

A döntések azért sértik a felhívott alapelvet, mert:

A határozat sérti az Alaptörvény felhívott rendelkezését, mert a korábbi határozatok felülvizsgálata során, nem az Alaptörvény és a jogszabály céljainak megfelelően járt el és indokolt a bíróság:

Sérti a tisztességes eljárás Alapelvét a bizonyítási kör jogszabály megfelelőségének vizsgálata elmaradása., egyben a tényállás feltáratlansága:

A Kaposvári Törvényszék határozata azért sérti a tisztességes eljárás elvét, mert a jóerkölcsbe ütköző megbízási szerződésben részletesen kifejtett-

Az Alaptörvény negyedik módosítása 2013. április 1. napjával hatályon kívül helyezte az Alaptörvény 2012. január 1-jei hatálybalépése előtt meghozott alkotmánybírósági határozatokat. Ezért az Alkotmánybíróságnak vizsgálnia kellett, hogy felhasználhatja-e a fenti időpontot megelőzően hozott határozatainak a tisztességes eljáráshoz való joggal összefüggő megállapításait.

Az Alkotmánybíróság a 13/2013. (VI. 17.) AB határozatában megállapította, hogy a hatályon kívül helyezett alkotmánybírósági határozatokban kidolgozott érvek, jogelvek és alkotmányossági összefüggések felhasználhatóak az újabb ügyekben vizsgálandó alkotmányjogi kérdések elbírálásakor is, „ha az Alaptörvény adott szakaszának az Alkotmánnyal fennálló tartalmi egyezése, az Alaptörvény egészét illető kontextuális egyezősége, az Alaptörvény értelmezési szabályainak figyelembevétele és a konkrét ügy alapján a megállapítások alkalmazhatóságának nincs akadálya és szükségesnek mutatkozik azoknak a meghozandó döntés indokolásába történő illesztése.” {13/2013. (VI. 17.) AB határozat, Indokolás [32]}

Az Alkotmánybíróság a 7/2013. (III. 1.) AB határozatban (a továbbiakban: Abh.) megállapította, hogy az Alaptörvény XXVIII. Cikk (1) bekezdésében foglalt szabály értelmezésekor – az Alkotmánnyal fennálló tartalmi és kontextuális egyezés okán – irányadónak tekinti a tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joggal kapcsolatban kimunkált korábbi alkotmánybírósági gyakorlatot.

A pártatlanság, az elfogulatlan és tisztességes eljárás alkotmányos követelmény. A tisztességes eljárás pedig olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni.

Az Alkotmánybíróság a 7/2013. (III. 1.) AB határozata: bontotta ki az indokolt bírói döntéshez való jogot a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogból. Az Alkotmánybíróság szerint: „az Alap törvény XXVIII. Cikk (1) bekezdésében rejlő indokolási kötelezettség alkotmányos követelménye a bíróság döntési szabadságának abszolút korlátját jelenti, nevezetesen azt, hogy döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően szükséges számot adnia. Az indokolási kötelezettség alkotmányjogi értelemben vett sérelme az eljárási szabály alaptörvény-ellenes alkalmazását jelenti.

A tisztességes eljárásból fakadó elvárás tehát az eljárási szabályok Alaptörvénynek megfelelő alkalmazása, ami a jogállami keretek között működő bíróságok feladata. Az eljárási törvény rendelkezéseire is figyelemmel, a tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon. Ennek megítéléséhez az Alkotmánybíróság vizsgálja a jogvita természetét, az alkalmazandó eljárási törvény rendelkezéseit, a felek által az adott ügyben előterjesztett kérelmeket és észrevételeket, valamint az ügyben választ igénylő lényeges kérdéseket

A bírósági döntés a fentiekben foglalt alkotmányos elvet sérti, mert nem ad számot döntésében arról, illetve az indokolásból nem derül ki, hogy az ügy lényeges részeit, és az azzal kapcsolatos észrevételeket kellő alapossággal megvizsgálta e. Ezen körön belül nem ad számot arról, hogy a jogszabály és az Alaptörvény céljai szerint a döntésekben foglalt ellentmondásokat miért nem a jogszabály és az Alaptörvényben foglalt célok alapján bírálta el.

A jog az, ahogyan a jogszabály a gyakorlatban, a jogszabály címzettjeinek magatartásában és a bíróságok jogalkalmazási gyakorlatában érvényesül (amennyiben az adott jogszabálynak létezik kialakult jogalkalmazói gyakorlata). Ebből viszont az következik, hogy az élő joggal ellentétes, vagy azt figyelmen kívül hagyó jogértelmezés nem lehet helytálló, nem lehet összhangban a *gyakorlatban ténylegesen érvényesülő joggal*. Az élő joggyakorlat elemzése egyike azoknak a módszereknek, amelyek nem nélkülözhetők, különösen egy több éves, évtizedes gyakorlattal rendelkező szabályozás értelmezése esetén. E gyakorlat figyelmen kívül hagyása esetén jelentősen megnő a hibás jogértelmezés veszélye.

A jog lényegével nem egyeztethető össze az olyan jogszabály értelmezés, amelynek a fényében a hosszú időn át egységesen alkalmazott teljes releváns piaci gyakorlat jogellenesnek minősül.

A tisztességtelenség szükségszerűen értelmezést igénylő fogalmát a gyakorlat tölti ki tartalommal. Ha kialakult egy egységes jogértelmezés, amelyet a piaci szereplők és a jogértelmező hatóságok egyaránt követtek, akkor ezen értelmezés bíróság általi megváltoztatására nincs lehetőség, hiszen az így kialakult értelmezés minősül jognak, az válik a tisztességtelenség fogalmává.

A jogbiztonság nem csupán az egyes normák egyértelműségét követeli meg, de az egyes jogintézmények működésének a kiszámíthatóságát is. [75/1995. (XII. 21.) AB határozat, ABh 1995, 383.

A Kaposvári Törvényszék határozat a felperesi kérelemre- jogorvoslati kérelemre, csak formális általános válaszokat adott a jogszabályok okszerűtlen felhívásával, figyelmen kívül hagyva a jogszabályi hierarchiát -EU jog mellőzése, Alaptörvény közvetlen alkalmazásnak elve megsértésével

Figyelmen kívül marad az a jogi kötelezettség is, hogy az EU-hoz történő csatlakozást követően a tagállami bíróságnak a tagállami Alkotmány-Alaptörvény rendelkezéseiben foglalt célokat közvetlenül kell döntéseiknél alkalmazni

A jóerkölcsbe ütközés kapcsán-a joggyakorlat egységességének hiányát is figyelembe véve -a Törvényszék önkényesen értelmezte annak meglétét, a közerkölcsnek is messzemenően megfelelő feltételeket teljes mértékben figyelmen kívül hagyta:

Indokolásában nem tárta fel, hogy

-a szerződésben foglalt tájékoztatás, miért nem erkölcsös

-az ellentételezés: 16 évi ingyenes ügyvédi munka, teljes perköltségkockázat átvállalás, mint a bíróság által megállapítható perköltséghez képest, miért nem jelent többlettényállást a magasabb munkadíj megállapításához

-a kockázátátvállalás miért nem külön ellentételezésre okot adó körülmény?

A „felperes az ügy ura” szabály figyelmen kívül hagyása:

A kereset szerződésszegéssel okozott kár megtérítésére irányult, amelyet a Kaposvári Törvényszék önkényesen átminősített megbízási díj megfizetése iránti keresetre

A szolgáltatás-ellenszolgáltatás elszámolásának hiánya:

A Kaposvári Törvényszék a jóerkölcsbe ütközőnek minősítette a megbízási szerződést, amely semmisség szerződést jelent.

Semmisség esetén a feleknek egymással szemben el kell számolni, amely nem történt meg és a kérelmező ügyvéd munkája ellentételezésére nem került sor, így az 16-18 éven keresztül ingyen dolgozott.

Jogosulatlan alperesi jogi képviselő:

Az alperesi jogi képviselő a kérelmező és az alperesek között fennálló jogviszonyba a kérelmező ügyvéd hozzájárulása nélkül avatkozott be és vállalt képviselőt a már képviselt alperesek tekintetében

Az Ügyvédi Tv és vh. szabályai alapján ezt csak a már jogviszonyban lévő kérelmező ügyvéd hozzájárulásával tehetné volna meg.

A felhívottak alapján a Kaposvári Törvényszék eljárása tisztességtelen.

Alaptörvény XXVIII. Cikk. (7.) bekezdésben foglaltakat, amely szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan...bíróági hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely jogát vagy jogos érdekét sérti.

az Alkotmánybíróság egy általános követelményt állított fel a jogorvoslatokkal kapcsolatosan. Ennek értelmében a jogorvoslathoz való jogot az azt megtestesítő jogorvoslat akkor juttatja érvényre, ha az a ténylegesség és a hatékonyság követelményeinek megfelel. Erre tekintettel mondta ki az Alkotmánybíróság, hogy minden jogorvoslat lényegi eleme a jogorvoslás lehetősége, vagyis, hogy a jogorvoslat formailag és szubsztanciálisan tartalmazza a jogsérelem orvosolhatóságát

A tisztességes eljárás elvét sérti az érdemi felülvizsgálat hiánya, mert a bíróságnak az Alaptörvényt és az abban foglalt célokat figyelembe véve, mint hazai viszonylatban legfelsőbb jogszabályt a jogi hierarchia alapján közvetlenül kellett volna alkalmazni.

A Kaposvári Törvényszék döntésében elmarad a felülvizsgálat érdemi lefolytatása, mert a döntés csupán formai okokon alapul, azaz elmarad az érdemi döntés, a részletes okszerű és a teljes tartalmat átfogó indokolás, így:

Indokolásában nem tárta fel, hogy

- a szerződésben foglalt tájékoztatás, miért nem erkölcsös
- az ellentételezés: 16 évi ingyenes ügyvédi munka, teljes perköltségkockázat átvállalás, mint a bíróság által megállapítható perköltséghez képest, miért nem jelent többlettényállást a magasabb munkadíj megállapításához?
- a kockázátvállalás miért nem külön ellentételezésre okot adó körülmény?

A Kúria döntése: a Kúria döntése figyelmen kívül hagyja Ptk átmenti szabályzását, amely értelmében r. Ptk az irányadó, ha az ügyre vonatkozó tény a hatálybalépés előtt keletkezett.

A fentieket sérti a Kúria azon döntése, amely szerint az új Ptk szabályai az irányadóak.

Egyczéségokmány 6. Cikk. tisztességes eljárás „fegyverek egyenlőségének elve”.

A döntések sértik a fenti alapelvet, mert figyelmen kívül hagyják a szerződési egyensúlytalanság tényét, amely a kérelmező hátrányára megvalósul, így a szolgáltatás teljesülése ellenére nem történt meg az ellenszolgáltatás

1b.)

f.) Határozott döntési kérelem:

Indítványozom a Kúria Pfv. I. 21.062/2022/7. a Kaposvári Törvényszék 1.Pf.21.224/2021/9. sz. határozatai Alaptörvény ellenessége megállapítását és megsemmisítését.

Az Abt **61. § (1)** Az Alkotmánybíróság eljárásában kivételesen a kifogásolt döntés végrehajtásának felfüggesztésére hívja fel a bíróságot, ha az

a) az alkotmánybírósági eljárás várható tartamára vagy a várható döntésre tekintettel,

b) súlyos és helyrehozhatatlan kár vagy hátrány elkerülése érdekében, vagy

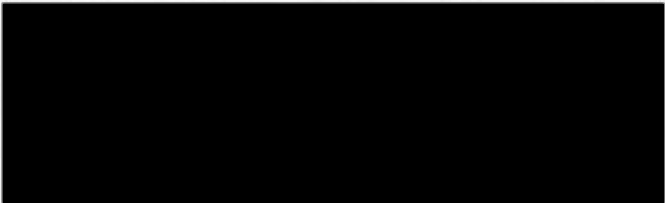
c) más fontos okból indokolt, és a bíróság az 53. § (4) bekezdése alapján a döntés végrehajtását nem függesztette fel.

A fentiek alapján a végrehajtás felfüggesztésére vonatkozó döntést kérem, mert a végrehajtás folyamatban léte a kérelmező alapjogait nyilvánvalóan sérti, mert annak foganatosítása helyrehozhatatlan károkat okoz a kérelmező tulajdonában, cca 20-25 Millió HUF értékben

A nyilvánvaló jogsértés, amely a végrehajtás felfüggesztésére ad okot, megnyilvánul az alperesek cca 16 éven keresztül tartott egyetértő magatartásában, amelyben nem kifogásolták a részükről kockázatmentes peres eljárást -EJEB eljárást azt követően, hogy tudomásuk volt a bíróság által megállapítható perköltségtől jelentősen magasabb munkadíjról és annak a közfelfogás szerint elfogadható arányos ellentételezéséről.

Bp. (2023.04.18.)
2023.06.02

Tisztelettel

Dr Czirmes György indítványozó /